

En studietur til USA høsten 2012

Av Sigrun Espelien Aasen

Internasjonalt samarbeid er inspirerende og viktig når en vil jobbe kunnskapsbasert og få framdrift i prosjekter. Studiedager ved National Library of Medicine (NLM) i Bethesda og New Hanover Regional Medical Center (NHRMC) i Wilmington ga nyttig informasjon som jeg gjerne vil dele.

Spesialgruppen for medisin og helsefag (SMH), European Association for Health Information and Libraries (EAHIL), Medical Library Association (MLA) og tilsvarende organisasjoner gir oss gode muligheter til å samarbeide nasjonalt og internasjonalt. Med sine konferanser, kurs, stipend og e-postlister gjør de yrket vårt spennende, og gir en viktig stimulans til å jobbe kunnskapsbasert.

Vennskap oppstår og vi kan hjelpe hverandre på kryss av fylkesgrenser, landegrenser og kontinenter. Internasjonalt samarbeid var det som lokket meg til å bli bibliotekar. På midten av 1990-tallet deltok jeg på en EAHIL workshop hvor Donna Flake holdt en presentasjon om dette temaet og jeg kunne ikke la være å ta kontakt med henne. Det ble et vennskap som etter mange år fikk uante følger, nemlig Kari, vårt felles barnebarn. Donna var MLAs representant på EAHIL-konferanser og har i mange år jobbet med å hjelpe bibliotekarer i Øst-Europa, på linje med Elisabeth Husem, Elisabeth Akre, Astrid Müller og mange flere.

I prosjektet "MeSH på norsk" har vi hatt utfordringer med å få forståelse for behovet for en oversettelse av MeSH, og dermed vansker med å få midler til arbeidet. Da Helsedirektoratet i sitt arbeid med emneord i portalen Helsenorge.no åpnet for at norske MeSH muligens kunne brukes, skapte det en stor optimisme hos prosjektgruppa for fremdriften i prosjektet. Helsedirektoratet, avdeling Helseportal ville ta en grundig vurdering av alternative løsninger høsten 2012, og offentliggjøre sin beslutning 20. desember.

Planlegging av tur til USA!

Da fikk jeg det travelt med å planlegge en tur til USA for å kommunisere direkte med personer i NLM om arbeidet med MeSH og helseportalen MedlinePlus. Fra SMH fikk jeg bruke stipendet jeg hadde søkt til en annen konferanse. Donna ville hjelpe til med et tredagers program hos NLM ut fra mine ønsker. Det dreide seg om arbeid med oppdatering av MeSH, bruk av MeSH i MedlinePlus, mapping mellom vokabularer og kodesystemer i UMLS (Unified Medical Language System), open access policy, PubMed Central og PubMed Health. Donna ville kontakte sin venninne Betsy i NLM for å lage en plan til besøket mitt. Jeg skulle også komme til Wilmington for å besøke Donnans bibliotek og delta på et møte med bibliotekarer fra folkebibliotek, universitets- og fag- og sykehusbibliotek om kvelden, noe ala våre fylkesbiblioteklag.

National Library of Medicine (NLM) i Bethesda, Maryland

Biblioteket ligger i et vakkert område, nordvest for Washington, DC. En kort tur med undergrunnsbanen førte meg til National Institute of Health (NIH) hvor jeg måtte gjennom en solid sikkerhetskontroll før jeg fikk utstedt dagspass for å slippe inn i området. Min kontaktperson, Joyce Backus, hadde laget et flott tredagersprogram, og hennes assistent Mia Diggs skulle bistå meg med alt det praktiske.

Dag 1

Første dag ble det møte med Olga Printseva, technical information specialist i Index section. Her fikk jeg kjennskap til arbeidet med

nye MeSH som skulle inn i systemet. Hun bekreftet at "Hope" endelig var tatt inn som ny MeSH! Jeg fikk viten om prosedyrer for oppdateringen av tesaurusen og generelt om arbeidet med indeksering i PubMed. NLM har ikke selv så mange fast ansatte, men leier inn et stort antall folk til indekseringsjobben via firmaer. Jeg spurte Olga om å få hjelp til å rette et par feil i forfatternavn jeg hadde funnet i PubMed. Det ble utført umiddelbart, og ga en herlig følelse av å være der ting skjer!

Så ble det en hyggelig lunsj med Joyce Backus, som var interessert i å høre om mitt arbeid i Norge. Hun hadde jobbet i NLM siden 1985 og var en sentral aktør i utviklingen av pasientportalen MedlinePlus. Hun ledet også etablering og gjennomføring av MedlinePlus Connect, en gratis tjeneste som lar helseorganisasjoner og helse IT-leverandører få knytte pasientportaler og elektroniske helsejournalssystemer til MedlinePlus. Under lunsjen justerte hun planen slik at jeg fikk med meg den faste informasjonen besøkende får om NLM, samt at jeg fikk plottet inn en ekstra post i programmet med informasjon om PubMed Health. Hennes assistent fulgte meg til de forskjellige personene det var gjort avtaler med.

Til slutt møtte jeg dataspesialisten John Doyle, i Technical Services Division, NLM Digital Repository. Han ga meg mange gode tips og jeg nøyer meg med å kopiere inn en del aktuelle lenker her.
<http://collections.nlm.nih.gov/muradora/>
<http://www.europeana.eu/portal/>
<http://www.hathitrust.org/>
<http://www.vivoweb.org/about>
 Jeg spurte han hvorfor NLM ikke hadde tatt i bruk "linked data" slik som Library of Congress. Det kunne han ikke svare på. Selv var han interessert og nevnte noen kurs han gjerne ville ta. Da han så at jeg skulle spise lunsj med Betsy Humphrey dagen etter, oppfordret han meg til å spørre om satsingen på "linked data" når jeg først hadde kontakt med fungerende leder.

Dag 2

Neste dag før lunsj ble det tre møter med temaene "How to use MeSH in MedlinePlus?", "Involvement in the MeSH review panel" og "MedlinePlus Connect". Alt var svært relevant og jeg ble trygg på at Helsenorge.no kunne gjenbruke mye av opplegget til MedlinePlus. Svært nyttig og svært tilfredsstillende!

Så var det å gå opp en etasje, til det "aller helligste" for å spise lunsj med NLMs assisterende direktør og for tiden fungerende leder. Det var nok først da jeg møtte opp med planen i hånden, at jeg fikk klarhet i at Donnas venninne var Betsy Humphrey, og at hun spiller en viktig rolle i å utvikle og sette nasjonale standarder for elektroniske pasientjournaler. At hun hadde satt av tid til lunsj med meg en av dagene, var tydeligvis en stor anerkjennelse. Det ble bemerket av de øvrige som sto på planen. Det ble en interessant lunsj! Jeg fikk god informasjon om vokabularet SNOMED CT, som Betsy støttet helhjertet opp om. Mange land har de siste årene blitt medlemmer i spleiselaget for utvikling og forbedring av dette vokabularet som er tenkt brukt i pasientjournaler. Hun ønsket Norge velkommen inn som medlem. Da jeg sa det hadde vært vanskelig å få midler til oversettelse av MeSH, og at vi satset på det i første omgang, sa hun det var greit nok, for mange av termene i MeSH ville være de samme i SNOMED CT, så oversettelse av MeSH var en grei begynnelse, men ville ikke være dekkende for behovet til bruk i pasientjournalene. Kontakten med Donna hadde hun fått på 1990-tallet. NLM digitaliserte mye av samlingen og gjorde den fritt tilgjengelig. Det ble et spent forhold mellom lokale bibliotek og NLM. Faktisk hadde de i USA en ikke helt ulik historie som den vi hadde i Norge ved etableringen av Helsebiblioteket.no, da små sykehusbibliotek opplevde en trussel med hensyn til arbeidsplasser og fare for å bli skjøvet ut på sidelinjen. Donna var den entusiastiske, blide bibliotekaren sørfra som var støttende og samlende. Det var svært interessant å høre henne fortelle om samarbeidet mellom NLM og mindre medisinske bibliotek.

Neste post var ”NIH Open Access Policy, ved assisterende direktør Jerry Sheehan. En smilende, vennlig og kunnskapsrik mann som utvilsomt fikk til mye på dette feltet. Også han ga dette solide inntrykket, som ble forsterket ved hvert nytt møte jeg hadde med personer i NLM. Etter 176 år er NLM fortsatt bunnsolid og holder god fart framover. Siste post dag to var møte med Hilda Bastian, som jobber med PubMed Health. Dette er en forholdsvis ny database for systematiske oversikter som viser effekt av tiltak. Rapporter fra Kunnskapssenteret kan være aktuelle for inkludering i denne databasen. Svenske SBU-rapporter (Statens beredning för medicinsk utvärdering) sto på vent, mens en hel del engelskspråklige alt var inkludert.

Dag 3

Den tredje dagen startet med Jeffery Reznick, nylig ansatt som leder av History of Medicine Division. Han var opptatt av at avdelingen skulle være langt mer aktiv enn tidligere år med å integrere medisins historie i alle NLMs aktiviteter. Som gave fra NLM fikk jeg boka ”Hidden treasure” et praktverk fra 2012: (http://www.blastbooks.com/hidden_treasure.html).

Så ble jeg hentet av Stuart Nelson, sjefen for MeSH Section og tatt med til en annen del av Bethesda, der avdelingen hadde fått nye lokaler. Nestleder Jacque-Lynne Schuman var også der. Resten av dagen gikk med til å informere om vårt arbeid med oversettelsen, høre om planer om MeSH-arbeid framover og stille konkrete spørsmål knyttet til oversettelsen.

Det ble tre flotte dager hos NLM. Alle stilte opp og besvarte mine spørsmål på beste måte. Vel så viktig var det å få personlig kontakt og muligheter til å spørre videre når jeg var tilbake i Norge. Engasjementet og kunnskapen hos de ansatte bekreftet at NLM fortsatt er fyrtårnet i vår bransje. Solid arbeid, kvalitet og innovasjon har gått hånd i hånd gjennom 176 år.

SEAHEC (South East Area Health Education Center) Medisinsk bibliotek i Wilmington, NC

Jeg besøkte SEAHEC Medisinsk bibliotek i midten av oktober 2012. Biblioteket hører til den administrative delen av SEAHEC og oppdraget er å hjelpe helsepersonell som arbeider i det sørøstlige North Carolina til å gjøre arbeidet bedre. Institusjonen tilbyr videreutdanning og har en forskningsavdeling.

Biblioteket har sin fysiske plassering innenfor New Hanover Regional Medical Center. NHRMC er et undervisningssykehus med 700 senger, med flere utdanningsprogram i tilknytning til University of North Carolina at Chapel Hill.

Biblioteket er åpent for alle fra mandag til fredag kl. 8.00 til 17.00. Bemanningen består av tre fast ansatte bibliotekarer med mastergrad i bibliotekvitenskap. Donna Flake, som er bibliotekleder har i tillegg engasjert ni frivillige (volunteers) til å arbeide i biblioteket. Hver frivillig arbeider fire til åtte timer per uke uten lønn. Donna er veldig takknemlig over den gode hjelpen de yter.

Biblioteket er attraktivt og har komfortable møbler, et stort pc-rom, store vinduer, en stor skranke og tre etasjer som inneholder trykte bøker og trykte tidsskrifter før 2010. Helsepersonell, medisinske studenter, og pasienter fra den sørøstlige delen av North Carolina kan låne litteratur og audiovisuelt materiale. Deres digitale bibliotek inneholder blant annet CINAHL, OVID Medline, the Cochrane Database of Systematic Reviews, fulltekstbøker, DynaMed, og over 2000 fullteksttidsskrifter. Alle som besøker biblioteket kan bruke det, og det er kostnadsfritt for de som arbeider ved sykehuset. Donna har sørget for at legene får lett tilgang til ressursene i det digitale biblioteket via sykehusets elektroniske pasientjournaler. Helsepersonell som ikke er ansatt på sykehuset må betale 190 dollar pr år for personlig tilgang til det digitale helsebibliotekets ressurser. Lenken til det digitale biblioteket er <http://library.ncahec.net/main.cfm>

Biblioteket har en aktiv venneforening. De fleste lokale legene gir 100 dollar til venneforeningen og lokalt næringsliv bidrar også med midler. Siden begynnelsen av 2004 har venneforeningen samlet inn over 200 000 dollar.

Donna leder et samarbeid med Scientific Medical Library of Moldova. Alle de 14 medisinske bibliotekene i North Carolina er en del av dette samarbeidet, og alle gir gratis fjernlån. Noen donerer bøker og tidsskrifter, og selv har hun sørget for levering av 50.000 aktuelle tidsskrifter og bøker til Moldova. Hun har hjulpet Silvia Ciubrei, visedirektør for Scientific Medical Library of Moldova, med å få et stipend for å delta på International Conference of Medical Librarianship (også møter med MLA) i Boston i mai 2013, samt midler til å reise til Atlanta, Georgia og NC for å besøke medisinske biblioteker. Dette vil skje umiddelbart etter MLA. Entusiastiske Donna har også et samarbeid med det medisinske bibliotek ved Universitetet i Riga, har reist til Lviv, Ukraina til det medisinske universitetsbiblioteket. Hun elsker å jobbe med internasjonalt medisinsk bibliotekarbeid, og minnes med glede samarbeidet med Elisabeth Husem og den nordiske gruppens arbeid i Latvia fra 1999-2001.

National Library of Medicine

Sigrun hos NLM

Donna og Sigrun

Joyce Backus utenfor NLM